

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE (FAL)

LEPHEPHE LA BOBEDI (P2)

NOFEMERE 2010

MEPUTSO: 70

NAKO: 2 diiri

Palomoka ya matlakala a dipotšišo ke 15.

DITAELO LE TSHEDIMOŠO

1. Badišiša ditaelo ka šedi.
2. O kgopelwa go bala letlakala le ka tlhokomelo pele o thoma go araba dipotšišo.
3. O se ke wa leka go bala lephephe ka moka. Lebelela diteng letlakaleng le le latelago gomme o laetše dinomoro tša dipotšišo tša dingwalo tšeo o di badilego. Ka morago ga moo, bala dipotšišo gomme o kgethe tšeo o nyakago go di araba.
4. Lephephe le arotšwe ka DIKAROLO tše NNE:

KAROLO YA A:	Padi	(35)
KAROLO YA B:	Papadi	(35)
KAROLO YA C:	Kanegelokopana	(35)
KAROLO YA D:	Theto	(35)
5. Latela ditaelo tšeo di hwetšwago mathomong a karolo ye nngwe le ye nngwe ka kelohlolo.
6. Araba dipotšišo tše PEDI fela, e TEE go tšwa go ye nngwe ya dikarolo tše PEDI. Diriša lenanetekolo.
7. Nomora dikarabo tša gago go swana thwii le ka fao dipotšišo di nomorilwego ka gona ka gare ga lephephe la dipotšišo.
8. Thoma karolo ye NNGWE le ye NNGWE letlakaleng le LEFSA.
9. Ngwala ka bothakga, ka mongwalo wa go balega.
10. Kakanyo mabapi le taolo ya nako: Šomiša tekano ya metsotso ye e ka bago ye 60 karolong ye nngwe le ye nngwe.

LENANETEKOLO:**KAROLO YA A: PADI**

Araba potšišo e TEE fela.

NOMORO YA POTŠIŠO	POTŠIŠO	MEPUTŠO
1. <i>Kgati ya moditi</i>	Potšišo ye telele	35
GOBA		
2. <i>Kgati ya moditi</i>	Dipotšišo tše kopana	35

KAROLO YA B: PAPADI/TERAMA

Araba potšišo e TEE fela.

3. <i>Di šitile Phaahla</i>	Potšišo ye telele	35
GOBA		
4. <i>Di šitile Phaahla</i>	Dipotšišo tše kopana	35

KAROLO YA C: KANEGELOKOPANA

Araba potšišo e TEE fela.

5. <i>Tša lefase ga di fele</i>	Potšišo ye telele	35
GOBA		
6. <i>Tša lefase ga di fele</i>	Dipotšišo tše kopana	35

KAROLO YA D: THETO

Araba dipotšišo tše pedi fela.

7. Ke nako	Dipotšišo tše kopana	17½
GOBA		
8. Di a ila	Dipotšišo tše kopana	17½
GOBA		
9. Nyakanyaka	Dipotšišo tše kopana	17½
GOBA		
10. Ba bololle	Dipotšišo tše kopana	17½

LENANETEKOLO/LENANETSHWAYOTSHWAYO

- Dira leswao (✓) go lenanetekolo le le latelago go kgonthiśiśa ge e ba o lateletše ditaelo gabotse.

KAROLO	NOMORO YA POTŠIŠO	PALO YA DIPOTŠIŠO TŠEO DI ARABJAGO	LESWAO
A: Padi (potšišo ye telele goba ye kopana)	1 – 2	1	
B: Papadi (potšišo ye telele goba ye kopana)	3 – 4	1	
C: Dikanegelokopana (potšišo ye telele goba ye kopana)	5 – 6	1	
D: Theto	7 – 10	2	

KAROLO YA A: PADI**KGATI YA MODITI – OK Matsepe****POTŠIŠO 1**

Araba potšišo ye TELELE goba ye KOPANA (Setsopolwa).

Maina a baanegwa ba Matsepe a nyalelana le ditiro tša bona. Laetša kgonthe ya se ka go ala semelo sa go kgotsofatša sa Mmatshapho ka mantšu a 250 – 300.

[35]**GOBA****POTŠIŠO 2**

Bala ditsopolwa tše ka šedi gore o tle o kgone go araba dipotšišo ka tšona.

2.1 SETSOPOLWA SA A

"Nna ke be ke tšeela gore le a itlaišetša, anthe ruri lena le tiišitše."
 "Re ka go kgopelela yena gabotse ra be ra go botša, ra ikgata mohlala ra kgopela go nyala, ra bipa mabele ya ba mehlaba etšwe o lebetše, matšatši a nyalano a bewa gomme wa be wa otlala dikgomo ka lebaka la eng le lehono o re hlanogela ka mokgwa wo o sa kwešišegego? Re tshediše gona fao fela."
 "Ga go na felo fao ke le tshedišago ntshe ka ntle ga go le botša gore ga ke iše felo ka yena. Naa le kile la bona kae mo kgomo e kilego ya gwerana le pokolo? Ke bohlola bja mohuta mang bjoo le nkokametšago ka bjona?"
 "Gabotsebotse o nyaka ge go eba bjang?"
 "Gabotsebotse ke nyaka ge go eba bjang hle gomme ke nyaka mothešana yo a swanago le nna? Ka ge bjale ke le boditše, ge eba le rata go nnyadiša gona dirang ka mokgwa woo ke le botšago ka gona."
 "O nyaka lehwepe?"
 "Ga ke lona?"
 "Nnete gona o le nyaka ka maikutlo?"
 "Ke le nyaka ka pelobohloko."
 "Afa o a tseba gore ge o bolela ka mokgwa woo ke gore o lahla bogoši bja gago ka gore bana ba gago ba ka se tle ba buša? Wena le mothešana wa mohuta woo ga la tla go belega selo ka ntle ga wona fela."
 "Bogošinyana bjoo le ntšaretšago ka bjona bo ka fo dula ga se selo, nna ke phetha la yo a go re mmapelo o ja serati, senyakelwa ga a se rate."
 "Mothešana yola yena a se hlwe a itshwenya ka go boela mono ka gore ge a ka dira ka mokgwa woo ke moo ka yena ke tlogo go le laetša woo e tlogego e le mokgwa wa ka. Batswadi ba ka ya se be wona eupša ba kgona go le tswala bjang? Phatlalalang gonabjalebale le be le direng gore **le nnyakeleng yoo ke sa ronane go naye!**"

(Letl. 92)

2.1.1 Ke bomang bao ba boledišanago mo setsopolweng se? (2)

2.1.2 Mohola wa poledišano ke eng mo setsopolweng se? (2)

- 2.1.3 Na ke molaetša ofe wo o tšwelelago mo setsopolweng se? (2)
- 2.1.4 Ke thulano ya mohuta ofe yeo e tšwelelago mo setsopolweng? Fahlela. (4)
- 2.1.5 Efa mohola wa seema se se dirišitšwego mo setsopolweng. (2)
- 2.1.6 Na seboledi se šupa eng ka mmolelwana wo o thaletšwego? (2)
- 2.1.7 Mantšu a a kotofaditšwego a utolla semelo sefe sa seboledi? Fahlela karabo ya gago. (4)

2.2 SETSOPOLWA SA B

Mo matšatšing ao Thibathibetša e be e le motho o šele ka tshwanelo ya go bona morwa wa gagwe a boela mogopolong wa go swana le wa batho ka moka, a tloge a duma ge a ka se hlwe a o tlogela ka ge ba be ba re o dirwa ke mmala woo wa gagwe. Motho wa batho o be a fedile ka tshwanelo ka ge go be go thwe naa lelahlakgati le kile la buša neng, ya re mola go boelwa ka mokgwa woo, baloi goba badimo ba tla ba mo amoga bogoši ka hware ba mo šadišetša ditlhakeselo tšeo go thwego ke Nkgotlelele.

Tšhipu o ile go eletša Mahlatsemang **ka mokgwa woo o šetšego o kwele ka gona** a be a tlaletša ka go mo phuthelela tšeo Ntlogele a swanetšego go hlapa mmele ka tšona gammogo le go kgopha ka mola a unyamago ka ntshe, kgonthe gwa re go sešo gwa feta a makae bona ga ba ka ba diega go mo tšheletša dinao le go tla go tiiša mantšu a gagwe phogwana, kwano ye e tiilego ya ba go re Ntlogele a ke a fetše a sekae pele ga go boela bogadi.

(Letl. 123)

- 2.2.1 Hlaloša mantšu ao a thaletšwego go ya le ka mo a dirišitšwego mo setsopolweng se. (4)
- 2.2.2 Maina a baanegwa a nyalelana le maphelo a bona. Tiiša kgonthe ya se o lebeletše Nkgotlelele go tšwa setsopolweng. (2)
- 2.2.3 Na moya wo o fokago mo setsopolweng se ke wa mohuta ofe? Fahlela karabo ya gago. (3)
- 2.2.4 Na tikologo ya setsopolwa ke ya mohuta mang? (2)
- 2.2.5 Na sekafoko se se kotofaditšwego ke polelo ya:
- (a) mongwadi goba;
- (b) molaodiši? Fahlela karabo ya gago. (2)
- 2.2.6 Ka dintlha tše PEDI efa kgopolokgolo yeo e tšweletšwego ke setsopolwa se. (4)

[35]

KAROLO YA B: PAPADI/TERAMA**DI ŠITILE PHAAHLA – SN Tseke****POTŠIŠO 3**

Araba potšišo ye TELELE goba ye KOPANA (Setsopolwa).

Ka mantšu a e ka bago a 250 – 300 ala thulano ye e tšwelelago mo tiragatšong ye.

[35]**GOBA****POTŠIŠO 4**

Bala ditsopolwa tše ka šedi gore o tle o kgone go araba dipotšišo.

4.1 SETSOPOLWA SA A

LEHLANYE:	O ka no mpha ka botlalo ka ge ke le monna nka se botše motho. Mohlomongwe nka phološa yo morwa wa ka.
NAMELE:	A ke re o a kwa gore go ile tse! Mo motseng? Taba e a bolelwa. Ba re lehono le ga go iwe sekolong bjalo ka mehleng. Mogwanto wa go ya gona o thoma ka iri ya lesome mesong yona ye.
LEHLANYE:	Ke a kwa. Bjale go gwanta bomang, ba hubakiša eng? Ba gwantela mang?
NAMELE:	Go gwantelwa hlogo ya sekolo le maloko a komiti ya sekolo ka lebaka la ge ba re barutiši ga ba rute le gore ba ratana le bannyana bao ba lojago ka tšhelete le yona meputso ye mentši melekong.
LEHLANYE:	Hleng nke taba ye e tla ba nnete monna Namele? Gape matšatši a re no bona lena barutiši le bannyana le bašemanyana le sa fapane mo menyanyeng, mahung le gona mo mekgobeng ya motse bošego le mosegare.
NAMELE:	Ga se barutiši ka moka le bana ka moka. Bona ba tsebja ke bana, ba tla ba bolela ka maina lehono.
LEHLANYE:	E! Ba ka šupa wena ka ge o tsebega ka kudu mo baneng le go rena batswadi?
NAMELE:	Ba šupa nna! Nna bjang botala Namele! Rena re dula re thibile difate, <u>re itia meetse, kwena tša lala madibeng.</u>

[Letl. 9]

4.1.1 Setsopolwa se se tšweletša thulano tiragatšong ye. Dumela goba o ganetše ka lebaka la go kwagala. (4)

4.1.2 Na pele ga kopano ye Tihakolane o be a ile kae? (2)

- 4.1.3 Ke tikologo ya mohuta ofe yeo e tšweletšwago ke setsopolwa se? Efa ditlha tše PEDI. (4)
- 4.1.4 Mongwadi o šupa eng ka mmolelwana wo o thaletšwego? (2)
- 4.1.5 Mmolelwana wo o thaletšwego o tšweletša semelo sefe sa Namele? (2)
- 4.1.6 Ge o lebeletše Namele, ke moanegwahlaedi goba moanegwaphethegi? (2)
- 4.1.7 Na taba ya gore barutiši, banenyana le bašemane ga ba fapane ke ntlha goba kgopolo? Fahlela. (2)

4.2 SETSOPOLWA SA B

NAMELE:	Hei! Ke ra wena Ditshere, letša phala bana ba kgobokane. (Ditshere o letša phala, gomme bana ba a kgobokana, eupša hlogo ya sekolo le motlatši wa gagwe ba tšea nakonyana ba le ka ofising.)
MOKHUŠA:	Mong wa ka a re ye thapelong. O tla no balela bana seo se ngwadilwego, gomme tše ntši re tla di bona ka morago.
MAŠUTŠA:	Ke therešo, eupša ke a gonona nke yola Namele o ka gare ga ditaba tše ka moka. Bona ka dipalopalo tše tša ditšhelete.
MOKHUŠA:	Ke bone kgale. A re ye, re tla boa. Bana ba šetše ba re emetše kgale.
MAŠUTŠA:	<u>(O kgopela barutwana go opela temana e tee ya "Ke na le modisa ke tla be ke hlohang," gomme a bala Bibe le ka ga mobjadi, a rapela, o ruma ka go ba bolediša.)</u> Ke a le dumediša ka moka. Ke rata go le reta le go le leboga ka moo le aperego gabotse ka gona, le tlogo ka nako ka gona, le babaletšego dithuto tša lena ka gona le gona go šomišana le barutiši ba lena gabotse. Tabakgolo ke nyaka go leboga kudu baemedi ba lena ba Lekgotlakemedi ge ba sa lape go re lemoša moo re sa dirego gabotse, rena barutiši, ntle le go tsoša lerole le mašata.
MOKHUŠA:	Mesong ye ke amogetše lengwalo la bona le lebose, la leago, la therešo le moya wa go loka. Bjale seo ba se kgopelago rena ba ofisi e šetše e le matšatši re beakanya gore se dirwe. Ge ke bolela bjale ka nako ye, go na le mangwalo ao a holofetšago gore bosasa ba tla thoma go lokela mohlagase, go gogela meetse ka mo sekolong le go epa melete ya dintlwana tša boširelo tšeo di tlogo tsena meetse le tšona gore di hlatswege. [Matl:73 – 74]

- 4.2.1 Ke ka lebaka la eng ge go ka thwe polelo ya Mašutša ga ya le bana le go leboga thwi bana ba sekolo? (2)

- 4.2.2 Ke thulano ya mohuta ofe ye e tšweletšwago ke lengwalo le go bolelwago ka lona? Fahlela karabo ya gago. (2)
- 4.2.3 Hlaloša ntlhakemo ya Namele mabapi le tshepedišo ya ditšhelete mo sekolong. (2)
- 4.2.4 Ke ka lebaka la eng mantšu a a thaletšwego a ngwadilwe ka mašakaneng? (2)
- 4.2.5 Dingongorego tša baithuti lengwalong di re utollela sebopego sefe mabapi le ba taolo ya sekolo? (2)
- 4.2.6 Na ditiragalo tša setsopolwa se di ama bjang thulaganyo ya papadi ye? Fahlela karabo ya gago. (3)
- 4.2.7 Na go a kgonega gore ditiragalo tša setsopolwa se di diragatšwe mo sefaleng? Fahlela karabo ya gago. (4)
- [35]**

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 35

KAROLO YA C: KANEGELOKOPANA**TŠA LEFASE GA DI FELE – MFC Matshela le ba bangwe****POTŠIŠO 5*****"Bošego ga bo rone nta"***

Sekaseka thulaganyo ya kanegelokopana ye, go ya ka dintlha tše di latelago:

- (a) Kalotaba – (Bothata, baanegwa, tiragalo le tikologo.)
- (b) Tšwetšopele
- (c) Sehloa/sehlwa
- (d) Tlemollo ya lehuto – (Mafetšo)

[35]**GOBA****POTŠIŠO 6*****O swere jackpot le Ngwetši ya MmaMoraka***

Bala ditsopolwa tše tša ka tlase ka šedi gomme o arabe dipotšišo tša go di latela.

6.1 SETSOPOLWA SA A

Gona fao Megabaru a re tširo! Mologadi a makatšwa ke go bona mogwera wa gagwe a thoma go tšhoga, kudumela le yona e tlala sefahlegong eka motho a nelwa ke pula. O ile ge a bula molomo a re 'Mologadi, o na le molomo wa go go feta. Ntšwele motse pele ke go dira kotsi.' Ke nnete, Mologadi a no bona gore go tloga ka madi ga go botse, le yena a itota ka go tšwa ntle ga go laela.

Mantšiboa a lona tšatši leo Mologadi a go tšwa ka ga Megabaru le morago a sa lebelele, go ile gwa lala go diregile taba. Ka boiri ya senyane Megabaru o ile a ya ga gaboMologadi. Ge a fihla a hwetša Mologadi a no ba a noši ke moka ba nama ba dula fase ba thoma tšela tša mosegare. Go ile gwa fihla fao Megabaru a rego, 'Mogwera o tla ntshwarela, ga ke tsebe gore mosegare ke be ke tsenwe ke eng. Ge o mpona ke tlile fa, ke tlile go go kgopela gore o se di iše hlogong ebile o se di botše motho.' Aowa, Mologadi a dumela, ba swarelana ya ba e le ge molato o tšwele ka kgoro. Ka morago Megabaru a kgopela difata mme Mologadi a mo felegetša.

[Letl. 19]

6.1.1 Hlaloša mebolelwana ye e thaletšwego. (6)

6.1.2 Ge o lebeletše Megabaru, ke moanegwahlaedi goba moanegwaphethegi? (2)

- 6.1.3 Leina la Megabaru le amana le ditiro tša gagwe. Efa dintlha tše PEDI go thekga se. (4)
- 6.1.4 Ditiragalo tša setsopolwa se di re ruta eng? (3)
- 6.1.5 Thulano ye e tšwelelago temaneng ya mathomo ke ya mohuta mang? Fahlela karabo ya gago. (3)

6.2 SETSOPOLWA SA B

Ge a dutše a lebelela mašeleng a gagwe le pukwana ya panku, a hwetša Borwa bo fokile. Ngwanenyana wa tsotsi na, o rwele le diaparo tša monna wa gagwe. Ge e le disutu ga re sa bolela. Go bolela ke go kwa mpa mokhora ruri. Ngwetši e ba bolaile hlogo ye ntsho. Ge e le lehu ba hwile la pitšana ruri batho ba batho. Ka ge a be a thomile go fola le motšoko ka bogadi, o rwele le peipi yela ya Moraka. O be a ba hlakotše ruri!

Taba yeo ya ngwetši e ile ya fetoga lebadi pelong tša ba lapa la ga Tholo. Erile ka le lengwe la matšatši gwa tšwelela semamathane gomme sa ba botša mahloko mahlomolapelo mabapi le lehu la sehlogo la Ausi Mary. Ba re kobaobane yeo e ile ya kgaolwa hlogo ka sabola kua Witbank. Tša ngwetši ya MmaMoraka go di bolela ka moka ke go kwa mpa mokhora. Ge e le monatsebe o kwele. Kgomo ga e ntšhe boloko ka moka.

[Letl.43]

- 6.2.1 Setsopolwa se se tšweletša semelo sefe sa Ausi Mary? (2)
- 6.2.2 Tikologo ya setsopolwa se ke ya mohuta mang? Fahlela. (3)
- 6.2.3 Na maikutlo a gago ke afe mabapi le ditiro tša Ausi Mary? (2)
- 6.2.4 Na go kgaolwa hlogo ya Ausi Mary ke karolo efe ya thulaganyo? Fahlela karabo ya gago. (2)
- 6.2.5 Go hwa lehu la pitšana ke go reng? (2)
- 6.2.6 Na mongwadi o atlegile go fega mmadi? Fahlela. (4)
- 6.2.7 Hlaloša mohola wa tirišo ya sekafoko se se thaletšwego. (2)

[35]

PALOMOKA YA KAROLO YA C: 35

KAROLO YA D: THETO***DIRETO TŠA SESOTHO SA LEBOA – Prof DM Kgobe***

Araba dipotšišo tše PEDI fela.

POTŠIŠO 7

Bala direkto tša ka tlase gomme o arabe dipotšišo tša go di latela.

Ke nako – Tauatswala le ba bangwe

- 1 Ya go bitlela makgopo a mmušo wa tšhipi,
- 2 Go tšwa ka go sekhutamoya,
- 3 Ka tlase ga pušo ya demokrasi,
- 4 Sebaka sa ditokelo tša botho le bophelo,
- 5 Nako ya go tšweletša bokgoni le bošaedi **pepeneneng**,
- 6 Ya go šoma ka maatla le potego setšhabeng.
- 7 Letšatši e sa le lona lela,
- 8 La go hloka kgethologanyo le kgatelelo,
- 9 Le tsupogago bohlabela la bokwanya bosobela,
- 10 Dibeke, dikgwedi le dikga di sa goelana go re fa ngwana,
- 11 Yo a tswalago o a belegwa, yo a hwago o a bolokwa,
- 12 Bangwe ba nyala ba nyalana ba nyadišwa mola bangwe ba senyetšwa,
- 13 Bangwe ba nyadišwa, ba nyalelwa mola bangwe ba hlalana,
- 14 Bangwe ba sa lla, ba llelwa mola bangwe ba llišwa ebile ba homotšwa,
- 15 Lehloyo le lenyatšo di sa **kgatlampana** mola bangwe ba hlohleletša poelano.

(Letl. 73)

7.1	Sereto se ke sa mohuta ofe? Fahlela karabo ya gago.	(3½)
7.2	Akaretša sereto se ka dintlha tše PEDI.	(2)
7.3	Moreti o šupa eng ka mantšu a a ntshofaditšwego?	(4)
7.4	Tsopola mohlala wa poeletšothomi o be o fe le mošomo wa yona.	(4)
7.5	Na maikutlo a sereti ke afe mo seretong se?	(2)
7.6	Pušo ya demokrasi ke ya mohuta mang?	(2)
		[17½]

GOBA

POTŠIŠO 8**Di a ila – Tauatswala le ba bangwe**

- 1 ... Batho ba gakilwe, ba šešerekane,
- 2 Setšo ga se sa latelwa,
- 3 Madika a bonwe ke basadi,
- 4 Ba emeletše banna ba lefoko ba bea melao,
- 5 Ba tšheletša mohu, ba bea le mafata,
- 6 Ba ja magata ba nwa dibego,
- 7 Ya retologa e ja mohlana,
- 8 Pitša e kgolo e hladielwa gare.
- 9 Ditšo di thulana go thulana,
- 10 Dikereke di šatolana mešatolano,
- 11 Segagaborena se ntšhweditše.
- 12 Mohlolo goba mohwana ga ba sa roula,
- 13 Motswetšana o loiša bogobe matutu a ikgama,
- 14 Tšhukudu e patilwe ke marumo,
- 15 Go lebeletšwe ntwagoreka,
- 16 Polawa ke mong ga e na lebelo,
- 17 Di a ila e di gagatletše.

[Letl. 72]

- 8.1 Ka dintlha tše THARO hlaloša seo sereti se se solago mo temathetong ya mathomo. (6)
- 8.2 Laetša sešura mothalotheong wa 5. (2)
- 8.3 Tsopola mohlala wa poeletšothomi ye e tšwelelago temathetong ya mathomo o be o fe mošomo wa yona. (3)
- 8.4 Efa maikutlo a gago mabapi le ditematheto tše tša ka godimo. (2)
- 8.5 Mongwadi o šupa eng ka seema seo se thaletšwego. (2)
- 8.6 Na sereto se ke sa mohuta mang? Fahlela. (2½)
[17½]

GOBA

POTŠIŠO 9**Nyakanyaka – BMT Makobe**

- 1 Ke go bitše mang wena motho bothethenene?
- 2 Ke go bitše mang wena fodi la magapu a Thabantsho?
- 3 Ke go bitše mang wena motsaretšwa ke kgang tša tšatšilenanana,
- 4 Tšatši maruwa ke Modimo le batho?
- 5 Ke go bitše mang wena letswai la mašemo a mehlake'mesomeso,
- 6 Ke go bitše mang wena bone la pelo tše fifetšego,
- 7 Wena ngwedi wa maswiswi a kgotlombo?
- 8 O mahube
- 9 Thaka' kgogo tša llela go fata dikoro;
- 10 O tsheola
- 11 Thaka' diroto tša mašemo a menontšha;
- 12 O sefoka
- 13 Ka wena koma di a aloga;
- 14 O mollo
- 15 Ka wena ditšhiwana marega tša ikhutša ...

[Matl.70 – 71]

- 9.1 Efa leina la sekapolelo se se dirišitšwego mo mothalothehong wa 2 o be o laetše mohola wa sona mo temathetong ye. (4)
- 9.2 Tsopola poeletšothomi mo temathetong ya mathomo o bontšhe bohlokwa bja yona. (4)
- 9.3 Efa maikutlo a sereti mo mothalading wa boselela. (2)
- 9.4 Tsopola mohlala wa entšampmente go tšwa temathetong ya bobedi. (2)
- 9.5 Tsopola mohlala wa potšišoretoriki o be o fe mohola wa yona. (2½)
- 9.6 Efa mohlala o TEE wa tshwantšhišo mo temathetong ya bobedi. (2)
- 9.7 Ke ka lebaka la eng moreti a re 'bone la pelo ...' e sego 'lebone la pelo ...'? (1)

[17½]**GOBA**

POTŠIŠO 10**Ba bololle – BMT Makobe**

- 1 Ge lehono kgotlatsheko e go kobile tšofelele ntlwanaswiswi,
- 2 Go itomatoma diteme e sa le ga eng?
- 3 Ge mmutla o sa no rothiša ...
- 4 Takataka le sobeleleng ka moka?
- 5 Ba bololle, dinta moka di swieletwe mollong wa tshokolo!
- 6 Itshole, o gane go ba sešilapuleng sa maitirelo,
- 7 O gane go bapolelwa dithaka,
- 8 Moputsong wo moya etšego wa muši wa dikwekwele!
- 9 Di bololle, o a bololle!
- 10 O thibele tšhologo ya madi a se nago molato,
- 11 O fokotše tshenyo ye sa tlogo,
- 12 O thuše go hlomola meetlwa ye e sa ikadilego kgolegong.

[Letl: 68]

- 10.1 Molaetša wo o tšwelelago mo seretong se ke ofe? Efa dintlha tše PEDI. (4)
- 10.2 Moreti o šupa eng ka methalotheto ye e thaletšwego? (4)
- 10.3 Laetša morumokwanofelo wo o tšwelelago methalothetong ya 5 le 6. (2)
- 10.4 Na sereti se ra eng ge se re 'batho ba go hwa le sephiri'? (2)
- 10.5 Laetša mohlala wa sešura go tšwa mothalotheong wa 9. (2)
- 10.6 Moreti o dirišitše sekai temathetong ya bobedi. Tiiša kgonthe ya seo. (2)
- 10.7 Efa mohlala wa potšišoretoriki go tšwa temathetong ya mathomo o be o fe le mošomo wa yona. (1½)

[17½]

POLOMOKA YA KAROLO YA D: 35
PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 70